

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter

Stockholm
2022-02-01

Ert dnr
Fi2021/04051

Vårt dnr
2021/199

Promemorian BNP-indexering av skatterna på kemikalier i viss elektronik och på avfallsförbränning

I promemorian föreslås att skatten på kemikalier i viss elektronik och skatten på avfall som förbränns ska, förutom den årliga omräkningen med hänsyn till förändringen i konsumentprisindex, KPI, även räknas om med beaktande av utvecklingen av BNP genom ett årligt tillägg med två procentenheter till förändringen i KPI.

Näringslivets Regelnämnd NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önskar lämna följande synpunkter.

NNR uttryckte redan i sitt remissvar år 2015 beträffande Kemikaliskatteutredningens förslag till införande av punktskatt på bl a flamskyddsmedel i viss elektronik att ”det skulle riskera att försämra svenska företags konkurrensförmåga utan att medföra önskad miljönytta.” NNR avstyrkte således förslagen om införande av en sådan kemikalieskatt.

Vad gäller förslagen i betänkandet Brännheta skatter – bör avfallsförbränning av kväveoxider från energiproduktion beskattas? (SOU 2017:83) uttryckte NNR bla följande. ”Utredningens konsekvensanalyser visar att en skatt på avfallsförbränning inte är ett kostnadseffektivt styrmedel. Vi ser inga skäl att införa styrmedel som motiveras av miljöskäl, men som i grunden inte är effektiva och som endast kan motiveras av fiskala skäl. Mot denna bakgrund avstryr vi förslagen i det aktuella betänkandet. Förslagen skulle för vissa delar av industrin vara högst problematiska att hantera från ett konkurrenskraftsperspektiv och åtgärderna skulle även vara direkt kontraproduktiva för regeringens egna miljömål.”

Av den utvärdering som har genomförts av Kemikalieinspektionen och Skatteverket¹, på uppdrag av regeringen, och som det hänvisas till i vissa delar av promemorian framgår att man inte kunnat visa på att införandet av skatten på kemikalier i viss elektronik har lett till någon ökad miljönytta eller ökat skydd av människors hälsa genom minskad förekomst av klor, brom och fosfor i flamskyddsmedel i människors hemmiljö. Skatten bedöms heller inte vara kostnadseffektiv och det framgår att den upplevs administrativt betungande och orättvis av många företag.

¹ Utvärdering av skatten på kemikalier i viss elektronik. Redovisning av regeringsuppdrag Fi2019/04008/S2, från den 1 oktober 2020,

<https://www.skatteverket.se/download/18.569165a01749e7ae789e3d/1603192562327/Utv%C3%A4rdering%20av%20kemikalieskatten%20inkl%20engelsk%20sammanfattning.pdf>

Inte heller skatten på avfall som förbränns har bedömts som miljöstyrande vare sig av ovan nämnd utredning² innan den infördes eller i den utvärdering av förbränningskatten som utförts av Skatteverket på uppdrag av regeringen.³

Den svenska marknaden är marginell i förhållande till den globala. NNRs uppfattning är att det mest ändamålsenliga för att begränsa användningen av hälsofarliga kemikalier är att fortsätta arbetet med internationellt harmoniserade regleringar, vilket bäst hanteras på EU-nivå. Inom EU finns ett omfattande samarbete och regleringar som innebär förbud och begränsningar mot användandet av ett antal kemikalier. Exempel på sådant arbete som bl a lyfts fram av några av NNRs medlemmar som framgångsrikt är arbetet inom ramen för REACH och RoHS och inte minst senast i arbetet med förbud av PFAS-ämnen där bl.a. Sverige varit drivande.⁴

Enligt NNR är det viktigt att det vid val av styrmedel i klimat- och miljöpolitiken (och för andra politikområden) verkligen tillses att dessa uppnår uppsatta mål på ett kostnadseffektivt sätt och utan att försvaga konkurrenskraften för företag i Sverige.

I konsekvensanalysen till promemorian där förslag lämnas om att införa BNP-indexering saknas helt en analys av eventuella alternativa mer effektiva styrmedel till det som föreslås. Det enda som kort omnämns är alternativet att inte genomföra några förändringar. Då det i tidigare utvärderingar inte kunnat påvisas någon ökad miljönytta med införandet av skatt på viss elektronik och på avfallsförbränning utan istället lett till negativa konsekvenser för både näringsliv och konsumenter finner NNR att alternativet att ta bort dessa punktskatter borde ha analyserats och övervägts. Det bör också noteras att tidigare höjningar av skatten inte har gjort denna mer ändamålsenlig. Exempelvis genomfördes en höjning på mer än 30 procent i augusti 2019.⁵

Den uteblivna miljöeffekten av tidigare höjningar av skatten visar att det aktuella förslaget om att införa en överindexering av skatter (som BNP-indexeringen innebär) som inte fyller sin funktion som miljöstyrmedel, är fel väg framåt om syftet är att förbättra miljön och människors hälsa och inte försvaga konkurrenskraften för företag i Sverige.

Om ökad miljönytta är det man strävar efter men man har för avsikt att behålla skatterna på viss elektronik och på avfallsförbränning borde åtminstone de förslag till justeringar av gällande regler som uttryckts i den rapport som tagits fram av KEMI och Skatteverket⁶ och

² Brännheta skatter – bör avfallsförbränning av kväveoxider från energiproduktion beskattas? (SOU 2017:83), <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2017/11/sou-201783/>

³ Utvärdering av avfallsförbränningskatten, Redovisning av uppdrag i Skatteverkets regleringsbrev för 2020 av den 1 oktober 2021, <https://www.skatteverket.se/download/18.96cca41179bad4b1aa991d/1633068526576/Utv%C3%A4rdering%20av%20avfallsf%C3%B6rbr%C3%A4nningsskatten.pdf>

⁴ Näringslivets gemensamma position kring skatten på elektronik, APPLiA, ElektronikBranschen, IT&Telekomföretagen, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Teknikföretagen, september 2021.

⁵ Skatten på vitvaror höjdes från 8 kr/kg till 11 kr/kg, skatten på övrig elektronik höjdes från 122 kr/kg till 160 kr/kg och det maximala skattebeloppet per vara höjdes från 327 kr till 440 kr.

⁶ Utvärdering av skatten på kemikalieskatt i viss elektronik, del 2. Redovisning av regeringsuppdrag Fi2019/04008/S2, av den 17 maj 2021.

<https://www.skatteverket.se/download/18.3016b5d91791bf546791837/1621318436048/Utv%C3%A4rdering%20av%20skatten%20p%C3%A5%20kemikalier%20i%20viss%20elektronik%20del%202.pdf>

som utvecklats i en gemensam branschposition (se fotnot 4) ha närmare analyserats och övervägts. I det fall anledningen till den föreslagna BNP-indexeringen enbart är fiskal bör detta framgå av underlaget.

NNR avstyrker förslaget.

Näringslivets Regelnämnd NNR

Christina Fors
